

טיב הקהילה

זיקהל פקודי
ב"ה אדר תשפ"ו

המסע לפי אופק ירושלים

זמן ההלקת הגרות ומצ"ש

הרה"ג	5:10
מוצ"ש"ק	6:24
ר"ת	7:03

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א'	8:04
סוזק"ש ב'	8:47

גליון מס':

825

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | שבת החודש |

בנשיאות מורנו ורבנו הרב הר"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מצות רמזה - מרזתה - והשפעתה

עוד יש לומר שפון הכתוב בכך להורות על חובת קיום כל מצוה בכל פרטיה ודקדוקיה על פי הוראת השלחן ערוך ונחשאי כליו, כי כשיהגה האדם בחלקי השולחן ערוך ידע שכל מצוה ומצוה מורכבת היא מהמון פרטי הלכות אשר להאיש ההמוני אינם יודעים כל כך, ולכן אינו מעלה על דעתו ששוגה הוא בעשיית משפטי התורה, ועל אף שלבו חרד לקיים את דבר ה' וגם מוציא את מחשבתו אל

ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו בני ישראל את כל העבדה: וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כפאשר צוה ה' בן עשו ויברך אתם משה: (לט, מב מג)

הנה בפרשתו נאמר על כל אחת מהפעולות שעשו חכמי לב לצורך הקמת המשכן או לצרכי בגדי כהונה שנעשו 'כאשר צוה ה' את משה', ודברים אלו נראים לכאורה כמיותרים, כי פשיטותא היא דא שעשו מה שעשו רק כפי מה שנצטווה משה מפי הגבורה, וכפי שמפורשים אלו הציוויים בפרשיות הקודמות 'תרומה' ו'הצוה', והיה הדבר ניכר ממעשיהם, כי אלמלא אלו הציוויים למה להם כל יגיעם ועמלם!?

הפעל, הרי אין הוא יודע הדק היטב האיקר עליו לקיימו, כי אין הוא יודע אלא מה שראו עיניו האיקר קיימו אבותיו את המצוות למעשה, אך אינו יודע שכמה פנים יש לתורה ולפעמים מחמת סיבות שונות עליו לקיים את המצוה באופן שונה, וגם שלפעמים עליו להוסיף דברים למצוה מסויימת מה שלא ראה אצל אבותיו מפני השינוי בתנאי המקום והזמן, וכל עוד שלא יהגה האדם בחלק ההלכה למעשה עלול הוא להפסיד המון מצוות שלא יקיימם כמתכונתם הראוי להם.

הנה בפרשתו נאמר על כל אחת מהפעולות שעשו חכמי לב לצורך הקמת המשכן או לצרכי בגדי כהונה שנעשו 'כאשר צוה ה' את משה', ודברים אלו נראים לכאורה כמיותרים, כי פשיטותא היא דא שעשו מה שעשו רק כפי מה שנצטווה משה מפי הגבורה, וכפי שמפורשים אלו הציוויים בפרשיות הקודמות 'תרומה' ו'הצוה', והיה הדבר ניכר ממעשיהם, כי אלמלא אלו הציוויים למה להם כל יגיעם ועמלם!?

תמיהה זו מכפילה את עצמה כשרואים במקראות שלפנינו שאחר שפירשה התורה על כל פעולה בפני עצמה שנעשת 'כאשר צוה ה' את משה', ראתה התורה לנכון לשוב ולהודיע פעם נוספת באופן כללי ש'ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו בני ישראל את כל העבודה'. דבר זה הוא 'תורה' ו'לימוד' הוא צריך.

ולזאת ראתה התורה לזרז את האדם שבכל פרט ופרט ישית לבו לקיימו כהלכה, וכאשר עשו חכמי לב שעסקו בעבודת הקמת המשכן ובכל פרט ופרט התבוננו לראות שיהיו מעשיהם כדת של תורה כאשר נצטווה משה מפי הגבורה, ורק מצוה כעין זו למצוה תמזה ותקשב ותתקבל לרצון לפני האדון ה', ורק בכך אלו המצוות התממות בכל פרטיהן ודקדוקיהן יתעלה האדם ויהיה מעון לשכינת עוזנו.

ועל דא קא בכינא כי בזמנינו נתרבו ב"ה ספסלי בית המדרש אך דא עקא שאלו הלומדים אינם שמים דגש לתורת ההלכה והסיבה לזה היא כפי שאמרתי, שכל עוד שאינם הוגים בהלכה אינם מודעים עד היכן הדברים מגיעים, אין הם מעלים על דעתם כי כמעט כל תנועה בגופם תלויה היא בהלכה למעשה, וכמאמר השנן האומר: 'אלו שלא לומדים יודעים הכל, ואלו הלומדים אינם יודעים כלום', כלומר אלו שלא לומדים אינם מעלים על דעתם את רובי ההלכות הנחוצים לידיעתם, ולתומם חושבים הם כי יודעים הם את הכל, ועל כן אינם דואגים את דאגת ברוחם, אך אלו שיש להם יד וחלק בתורה ההלכה, הם יודעים כי כל מעשה תלוייה היא בהמון פרטים, ומשכילים להבין שרוב המקרים הנקרים בדרכס אין הם יודעים את ההלכה על בוריה.

כדי להמחיש דבר זה אמרה תורה שבכל עת שעסקו חכמי לב בעבודת הקמת המשכן צירפו מחשבה ודיבור למעשה והדגישו שכל מעשיהם הוא רק כדי לקיים מה שצוה ה' את משה. והתורה הכפילה ידיעה זו שוב ושוב (דוק בשני המקראות שלפנינו ותמצא שהתורה מוכירה זאת לפחות שלוש פעמים) כדי לגלות שבכל רגע ורגע לא הסיחו דעתם מכוונתם לעשות רצון קונם, ולכן היתה כל מצוותם ללא שום פגם, והיו ראויים להמשיך השראת השכינה במעשי ידיהם. וראה מה שכתב הגה"ק רבי אלימלך מליזענסק ב'צעטלי קטן' (אות ד) ו"ל: 'בכל הדברים שבעולם, הן בתורה הן בתפילה הן במצוות מעשיות, ירגיל את עצמו לומר בזה הלשון, הריני עושה זאת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, וירגיל את עצמו לומר זאת בתוכיות ופנימיות הלב, ובהמשך הזמן ירגיש הארה גדולה באמירה זו, עב"ל.

לדבר זה התכוון מרן בעל ה'חזון איש' כשכתב באגרותיו שרבותיו לימדוהו שכל מה שהאדם עושה עליו להיוועץ מקודם בד' חלקי השו"ע, כדי לראות אם אינו עובר במעשיהו זה על איזה פרט שבשו"ע, בדבריו אלו ביקש להמחיש שהבקי בחלקי השלחן ערוך יודע שכל פעולה קטנה שהוא עושה כרוכה בהלכה מסויימת, ולפעמים מדובר בהלכה שמקורה בחלק או"ח, ולפעמים בשאר חלקיו, ולכן עליו להתבונן בכל פעולותיו אם אינן מורכבות מאיזה פרטים המנוגדות לאחד מחלקי השו"ע. לדבריו אין אנו יכולים לשער מה רבו עוונותיהם של אלו שאינם בקאים בכל ההלכות, ועד כמה נחוצו לואם לקבוע עתים לתורת ההלכה כדי שתהיה ביכולתו לקיים את המצוות כדבעי.

ולאמיתו של דבר נפסק הדבר בשו"ע גם להלכה (אורח חיים סימן ס סעיף ד) ו"ל: 'יש אומרים שאין מצוות צריכות כוונה, ויש אומרים שצריכות כוונה, לצאת בעשיית אותה מצוה, וכן הלכה', עב"ל. וב'משנה ברורה' שם הכריע שבמצוות שחיובן מדאורייתא, הכוונה היא לעיכובא, ואפילו במצוות דרבנן, לכתחילה צריכים להחמיר להצריך כוונה בהן.

טיב המערכת

כל איש אשר נשאו לבו

אחד מצדיקי ירושלים של מעלה היה נוהג לכתת רגליו בחוץ לארץ באיסוף כספים עבור התלמידי חכמים שבארץ ישראל, הוא ניחן בכשרון דיבור מיוחד במינו, וכך היה הולך מעיר לעיר ודורש דרשות ברבים וגם מתרימם, בנוסף לכך היה עובר בין בתי העשירים כדי להתרימם, באחד ממסעותיו לארצות הברית, הגיע לעיר ידועה ומוכרת שכבר ביקר בה פעמים מספר בעבר, הוא הלך כדרכו לבתי הכנסת ודרש דרשות והתרימם את המשתתפים, אבל התרומות היו זעומות, בלית ברירה התחיל להתטובב בין בתי העשירים, והנה הגיע לביתו של אחד מעשירי העיר הגדולים, הוא נעצר וחשב האם כדאי להיכנס לביתו, הרי פעמים קודמות העשיר הזה בקושי השתתף בפרטות מעטות, ואולי חבל על הזמן? אולי עדיף לדלג על ביתו ולהמשיך לכתובות יותר בטוחות?..

לבסוף החליט הרב שכדאי לפחות לנסות, ואם לא יתן, ימשיך הוא בדרך, להתפתחו הגדולה, הולת פנתחה לרווחה, והעשיר עומד שם מתפתל בייסורים, הוא קיבל את הרב הירושלמי בכבוד גדול והרים תרומה הגונה, ואף ביקש שהרב יתפלל עליו ויברכו שיעברו לו כבאי הבטן שהוא טובל מזה, זה זמן מה.. כשיצא הרב מבית העשיר אמר: 'אני רואה שלא חסר כסף באמריקה, חסר כאב בטן באמריקה'.. (כמובן שסיפור זה אינו בא ללמד על הכלל כולו).

התורה מעידה 'כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ד' שכל מלאכת אוהל מועד', כלומר, הסיבה שבני ישראל הביאו את תרומותיהם היתה רק משום ש'נשאו לבו', ו'נדבה רוחו אותו' וזאת כדי ללמדנו שהמצוות תלויות ב'רצון' יותר מאשר ב'ממון', וקב"ה החליט כמה כסף יהיה לכל אחד, והאם ירצה יכול הוא ברגע למלא את כל מחסורו של העני, אבל הוא רוצה לזכות אותך במצוות הצדקה, אז הוא שלח אותו אליך, ולכן העיקר הוא הלב, יש אחד שיכול לתת רק סכום קטן, אבל הוא נותן עם חיוך ובהרגשה טובה, כך אנו יודעים שהוא רוצה לקיים את המצווה ולא בגלל כאב בטן..

(ע"פ: 'טיב התורה' - זיקהל)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב הודעות

הכשרת והכנת המטבח א'

א. השיש שמתמשים בו כל השנה בחמץ יש בו הרבה בליעות, מאחר ורגילין להניח עליו קדירות רותחות של מאכלי חמץ בשעה שהשיש רטוב ממים ומתחממים ובלוע מהחמץ שבקדירה, וכן מפני שמניחים שם לפעמים דבר גוש רותח ואו השיש בולע מן החמץ עצמו ללא הפסק כלי (סי' תמ"ז ס"ג ובמ"ב ס"ט).

ב. אופן הגעלת השיש הוא ע"י שמתעביר את האבן יערה על השיש מים מלובן על השיש, ובעת שמתעביר את האבן יערה על השיש מים מלובן על השיש, וידקדק שהמים יגיעו תיכף מן העירוי לכל מקום בשיש, ולא שזיבו מאליהם הנה והנה (תנ"א ס"ו ובמ"ב ס"ט). ואחר ההגעלה יטפנו במים קרים כמו בכל הגעלה (סי' תנ"ב ס"ד).

ג. וקודם ההגעלה צריך לגרד ולשפשף היטב את כל החריצים והחורים הקטנים שיש בשיש, כדי לנקות מן החמץ והלכלוך שנצטברו עליהם בכל ימות השנה (סי' תנ"א ס"ג), ולא ישתמש בחמץ כ"ד שעות שלא יהיו בני יומן, ויהיו מנוגבין יפה מן המים הצוננים, שמא יצטננו מהן הרתוחין (סי' תנ"ב ס"ב ובמ"ב ס"ב).

ד. אמנם לענין מעשה הדבר קשה מאד להעביר אבן או ברזל מלובנים על השיש ולהגיע עמם לכל פינה ופינה שבו, וגם קשה לנקותו היטב מקודם, ועוד שיש מיני שיש שדינם ככלי חרס שאין מועיל בהם הגעלה, [ועוד שהרי כבר נהנו להיזעם לגמרי מהשתמש בכלי חמץ אפילו לאחר הגעלה].

ה. ועל כן העצה היעוצה כדי שיוכלו להשתמש עם השיש בפסח, שישפשו אותו היטב וישטפנו באופן שלא ישאר עליו שום ממשות של חמץ בעין, ואח"כ יכסנו בטש של פח או נייר אלומיניום וכדומה, שבוה מתכסה השיש היטב, ויכסנו באופן שיסאר על עמדו במשך כל ימי הפסח, ואז אין צורך להגעילו כלל. ואם אינו יכול לכסות השיש עם פח או אלומיניום והוא רוצה להשתמש בו בפסח, צריך לערות על השיש מים רותחים

מכלי ראשון, ויפרוס מפה על השיש, אך צריך לזהר שלא יניח סיר רותח על המפה (שיעור קנה במס פסח).

ו. ומותר להניח על השיש המכוסה אפילו סיר רותח, אך מ"מ נכון לזהר שלא יהיה רטיבות של מים בין השיש לפח או האלומיניום משום שיכול לעבור בליעות מן השיש אל הכיסוי ע"י שמתחמם מהרטיבות, ועל כן באופן כזה יש להמתין עד שיצטנן הסיר. ומפני זה יש נוהגים להניח תחילה על השיש לוח של קל-קל או לוח פולי-גל, כדי להפריד בין השיש לפח והאלומיניום, ועי"ז נשאר המקום יבש בכל ימי הפסח, ושוב אין חשש להניח עליו סיר רותח (שם, והוא ע"פ הפתחי תשובה י"ד סוף סי' צ"א שהמיר באופן שמורידו מעל גבי האש), וי"א שכל הכיסויים כשרים, ואין לחוש אם מעביר החום אף אם יתכן שיש מים מתחת לכיסוי, משום דבדרך כלל אינו רטוב וגם נותן טעם לפגם, ועוד שכבר הוכשר על ידי עירוי (עי' אות שאח"כ) ותתאה גבר והוא קר, וא"כ אינו אוסר אלא כדי קליפה והרי הכיסוי הוא כדי קליפה (מבית לוי).

ז. וי"א שצריך להכשיר את השיש ע"י עירוי מים מכלי ראשון חמץ שאינו בן יומן [בגן קומקום שממלי רותח] ואח"כ יכסה את השיש (הלי"ט פ"ג ס"ט, מבית לוי).

ח. כשמערה על השיש מתוך קומקום, לא יקח הקומקום שמתמם בו בפסח, אלא יקח הקומקום של חמץ אחר שניקה היטב, ויש שלוקחים קומקום מיוחד לעירוי לצורך זה ואין משתמשים בו לא לחמץ ולא לפסח, והכי עדיף טפי (קנה בשם).

ט. אם הניח פח על השיש בפסח, ולשנה הבאה איננו זוכר באיזה פח השתמש לשיש הבשרי ובאיזה לשיש החלבי, יכול להניח איזה שירצה, ומ"מ לכתחילה אין להחליף ביניהם. וכ"ז רק לענין הפח ולא לשאר כלים (הליכות אבן ישראל). י. החרסיה נמטבח שמעל לשיש ומסביב לברזים ושע"י האש, מן הראוי לעטפם בנייר כחף לאחר שניקה אותם היטב מכל חמץ בעין, כדי שלא יגעו בהם הקדירות ורותחות שמניחים על השיש, ולכן טוב לעטפם בגובה הקדירות שיש לו בביתו (קנה בשם). וי"א שכדאי לערות מקודם מים חמים מכלי

ראשון על החרסיה ואח"כ יכסנו (מבית לוי). יא. יש לנקות היטיב הארונות העליונים התלויים במטבח מעל הכיריים, ואח"כ יעטפו תחתית הארון שמעל הכיריים בנייר כסף וכדו', ולא די במה שינקה היטיב מן הלכלוך הנדבק שם, משום שנבלע שם ג"כ מן הזיעה העולה מן הקדירות של חמץ במשך השנה, ויש לחוש שגם בפסח יעלה שם הזיעה מן הקדירות ויפלו טיפות זיעה בחוזה לתוך הקדרה, ולכן צריך להניח איזה דבר שיטמש הפסק בין הארון לכיריים ואז אפשר לבשל על הכיריים ללא כל חשש (קנה בשם).

יב. הברזים שבכיוור המטבח מאחר וכל ימות השנה נמצאים בין החמץ, ולא ימלט שבמשך השנה לא יפול עליו איזה חתיכה של חמץ בעת שהוא רותח, או שהיה חתיכת החמץ ורותח, ונמצא מבלע לתוכו חמץ, ולכן יש להחשיבו ככלי חמץ. וצריך לנקותם היטב מכל חמץ בעין, וינקה היטב גם את הידיות מן החמץ הרבוק בהם. ואם כי מעיקר הדין כל שאין משתמש בהם כ"א למים קרים בלבד די בקנין לבד ואין צורך להגעילם, אעפ"כ מן הנכון לעשות גם הגעלה ע"י עירוי מכלי ראשון (עי' להלן אופן ההגעלה) (שם).

יג. ואם הוא רוצה להשתמש בהם גם למים חמים אזי צריך להגעילם תחילה מעיקר הדין, ואופן ההגעלה כך הוא: שניקה אותם תחילה היטיב וימתין מעת לעת שלא ישתמש או בחמץ, ואח"כ יפתח את הברז שיצאו משם מים רותחים [שהוחם בבויילר] בחום גבוה ביותר] כדי להגעיל מה שבתוכו, ובתוך כדי יערה עליהם מבחוץ מלמטה מלמלה מים רותחים מכלי ראשון (שם).

יד. אמנם מן הראוי להדר לכתחילה למי שאפשר לו להשתמש בברזים מיוחדים לפסח בכיוור המטבח, וכמנהג המדקדקים שאין משתמשין בכלי חמץ שהוכשר לפסח. ואף מי שאינו מחליף את הברז, נכון עכ"פ שיסיר את הידית של המים החמץ או שיעטפו אותו במטלית וכדו', ואם יש לו ברז אחד שע"י הזותן מתחלף ממים קרים לחמץ, יש לו לסגור את הברז החם מבחוץ (שם).

לחוך שגרה ורגילות ולאבד את החיות וההתלהבות, לשכוח את התכלית אשר לשמה אנו מתפללים, לכן הוא קונה לעצמו סידור חדש מפעם לפעם בכדי להכניס התחדשות בעבודת התפילה.

איתו הרעיון נכון גם בסדר לימוד ספרי יראה וחסידות, שהלא ישנם כה הרבה ספרים טובים ושובים, כל אחד עם המעלות שלו, ובכדי שלא נאבד את החשק וההתלהבות מומלץ להחליף כל תקופה את הלימוד לספר אחר, כך נישאר תמיד עם ההתלהבות של הלימוד, והלב יהיה פתוח הרבה יותר לקלוט את הדיבורים הקדושים, ועוד רווח, כי על ידי המעבר בכל תקופה לספר אחר אנו זוכים להעשיר את נפשותנו ביותר דרכים ואופנים בעבודת השי"ת, מאחר שספר אחד נוטה ליראה ואילו השני יותר לאהבה, כל ספר עם הדרך שלו העולה בית ק-ל, וכולם כאחד משלימים זה את זה לחטיבה אחת של שלמות, ובאמת כך היה נוהג כ"ק הגאון הצדיק רבי אברהם יורוביטש זצוק"ל, שבכל תקופה התחזק עם לימוד בספר אחר.

עובדות אלו הם דוגמאות נפלאות של יהודים חשובים ומורמים מעם שחיפשו לעצמם עצות - ואף מצאו - כיצד להתגבר על הרגילות ועל המצות אנשים מלומדה, וזוהי הדרך אשר אנו צריכים ללכת בה, לחפש תמיד כל מיני רעיונות וטכסיסים כיצד להתחדש כנשר נעוריי ולהכניס בהתחדשות בתורה ובמצוות, דבר זה הוא באפשרותנו ותלוי אך ורק בנו.

הבה איפוא ממנו נקח לעבוד את ה' אלקינו לכוון את נפשותינו רוחינו ונשמותינו בהתחדשות איתנה לקראת הימים המבורכים של חודש האביב וביותר חג הפסח הקרב ובא.

ויהי רצון שנוכה להתבשר בחודש ניסן חודש הגאולה על ביאת גואל צדק במהרה, ונוכה לאכול מן הובחים ומן הפסחים, אמן.

פרשת תרועה החרש - ר"ח ניסן: השי"ת נותן חכמה

ודעת לאדם, אבל עיקר הרצון מן האדם להיות מקבל החכמה והדעת בסבר פנים יפות ולהיות תמיד חדש בעיניו שלא יתיישן, כמו שדרשו (פסיקתא זוטרתא פרשת ואתחנן י"א) 'אשר אנכי מצוך היום' - 'להיות בעיניך כחדשים כו', וזהו 'החודש הזה לכם' (החודש - התחדשות), וגם שזה המבוקש מן האדם והוא העיקר. וגם ראש חודש ניסן זמן מסוגל לזה לאשר היה אז התחדשות להיות שינוי הטבע לכך ניתן התחדשות באדם... והוא קבלת מלכות שמים שיוכל כל אדם בחודש הזה לקבל על עצמו מחדש עול מלכות שמים כראוי."

לשורר בפייהם שיר חדש

בנחיצות ההתחדשות ועל התועלת הגדולה שבוה, יכול כל אחד להיווכח בעצמו מן המצוות שבאות מזמן לזמן, כגון ד' מינים, נר חנוכה ומקרא מגילה וכל כיוצא בזה, שמאחר ואינם שכיחים כל כך והם חדשים אצלנו, אנו מקיימים אותם בירת התלהבות ובירת חשק, מה שאין כן המצוות הנהוגות מדי יום ביומו, שם אין לנו את אותו החשק והברען בשעה שאנו עושים אותם, מפני שהם רגילים ושגורים, ואין אנו רואים בהם שום חידוש והתרגשות.

אבל האמת אינו כן, שהרי כל מצוה ומצוה שאנו עושים הוא דבר חדש בפני עצמו ואינו קשור למה שעשינו אתמול או שלשום, ומחובבתו להתגבר על הרגילות והשגרה הטבעיים, אפילו על ידי פעולות חיצוניות המעוררות את ההרגשים הפנימיים, וכפי שאמרו לנו קדמונו (חינוך מצוה טו) שאחרי הפעולות נמשכים הלכבות.

הרה"צ רבי יצחק דוד גוטפארב זצ"ל, מנקי הדעת שבירושלים, נוהג היה לתעיס קרובות לקנות לעצמו 'סידור' חדש, והיה מסביר, שמאחר ואנו מתפללים שלוש פעמים מדי יום ביומו, עלתה עבודת התפילה להיכנס

של מקום ועושי דברו ומקיימם את מצוותיו הקדושות.

ולא זו בלבד, אלא עוד בתוך ארץ מצרים כבר דיבר הקב"ה אל משה רבינו ומסר לו את המצוה הראשונה לצוות לבני ישראל, וזהו המצוה של קידוש החודש, 'החודש הזה לכם ראש חדשים' (שמות י"ב, ב). חודש ניסן הינו הראש והתחילה של כל חדשי השנה.

וינתן לעם לב חדש כל אחד, בכל מצב שהוא נמצא, מגיע זמן שהוא חייב להתחדש, אי אפשר לאדם לעמוד באותו דרגה ומעמד ללא התחדשות מפעם לפעם, דרך הטבע הוא שדברים קבועים ושגורים שחוזרים עליהם שוב ושוב, אפילו אם הם דברים חשובים, עם הזמן מתעייף האדם ונעשים לו הדברים כמצוות אנשים מלומדה, ללא חיות וללא התלהבות, וברבות הימים עשוי האדם להתרפות מן אותם הדברים הטובים בהם היה רגיל.

ואם הדברים נכונים בעינינו חומריים ושל מה בכך, אזי בעינינו של רוחניות השגרה מסוכנת על אחת כמה וכמה, כי ברוחניות נוסף על שונאינו גם היצר הרע שאינו שוקט על שמריו ומנסה כל העת לפתות את האדם לדבר עבירה, ואם דיבר תורה ומצוות לא יהיו מחודשים בפניו די הצורך, הסכנה להתרשל בהם כפולה ומכופלת.

אי לכך מוטלת חובה קדושה על האדם לעשות תמיד פעולות של התחדשות והתעוררות ולקבל עליו שוב עול מלכות שמים, בחיות ובהתלהבות, ואין לך זמן יותר נאה בכדי להתחזק בענין זה יותר משבת החודש שבו קוראין את פרשת 'החודש הזה לכם' ומברכים את חודש ניסן, מפני שבזמן זה נמשך כח של התחדשות לכל אחד ואחד מישראל.

וכה כתב בקדשו בספה"ק 'שפת אמת' (ליקוטים

ראשון הוא לחדשי השנה (ב, ב) ... להתחדש רוח חדשה

החודש הזה לנו ראש חודשים - לשון התחדשות - וזוהי ההרגשה כשניצבים על מפתח הפתח של החודש הראשון - חודש האביב - התחדשות. וכאשר עומדים בשערי של שבת 'החודש' שבת מברכים של חודש ניסן, מיד עולים בקרבנו ניהוחות האביב, המסמלים את חידוש העולם לאחר החורף הקפוא והחשוך. ויחד עם זה מתמלאים רגשותינו בניהוחות החג - חג החירות, שבו אנו מחדשים מידי שנה בשנה את ההרגשה הנפלאה של היציאה מעבודת לחרות.

החודש הזה לכם ריח של התחדשות מרחף בחללו של עולם, הכל נראה חדש ונוצץ, העבים שכיסו את עין הארץ התפזרו להם זה מכבר, השמש מפזרת אלומות אור על פני היקום, מקיצה את העולם מתרדמת החורף הארוכה והמשממה בו הייתה שרייה, ומעוררת אותה לשחר חדש עם תקוות חדשות, אפילו העצים שעמדו להם מבושים ומערטלים מכל זיק של חיות החלו עוטים את עצמם בכיסוי ירוק ומשובב עינים, כל הבריאה כולה אומרת שירה, שירו לה' שיר חדש, האביב נמצא כאן, הכל התעורר, מתחילים דף חדש.

בני ישראל יושבים בארץ מצרים זה קרוב למאתיים ועשר שנים, דומה היה שכך יימשך המצב לעולם, בני ישראל יישארו עבדים לעולם בארץ מצרים, ימשיכו לבנות בניינים וערי מסכנות עבור פרעה וכל מלכותו הרשעה, מי האמין שיום יבוא והכל יתהפך על פיה, בני ישראל ייצאו מאפילה לאורה ותתחדש כנשר נעוריהם, תחת שהיו עבדים נרצעים למלך בשר ודם ייהפכו להיות בניו

בדרך רמו למדו בספרים כאן חובת הזהירות בענין חמדת הממון, שלא תעבייר את האדם על דעתו ועל דעת קונו ח"ו.

ועל כך אמר הכותב 'ווי העמודים - קסף', הם הווים התלוים בראש העמודים למעלה, רומז לאותם אנשים שהכסף נמצא בראש מעייניהם, וממלא את כל ראשם ואת כל מחשבותם.

'וחשוקיהם - קסף', כל חשקם תמיד הוא רק אל הכסף, ורודפים תמיד אחר תאוות הממון.

'וצפוי ראשיהם - קסף', ראשם מצופה תמיד רק במחשבות על הכסף. 'זהם מחשקים - קסף', הם עצמם כל כולם מלאים במחשוקים ובתאוות הכסף...

על כך סיים הכותב שאלו הם 'עמדי החצר' בלבד, אין אנשים כאלה עומדים כי אם בחצר מבחוץ, אבל אל המשכן עצמו לא הורשו להיכנס פנימה, מאחר שכל מאוייהם וחשוקיהם אל הכסף.

הנה כשנתבונן בכל מלאכת המשכן, הרי במלאכה שמבפנים לא מציינו כמעט שהתמשכו בכסף, רק האדנים של הקרשים היו כסף, אבל 'ווי העמודים' של המסך ושל הפרוכת כולם היו זהב, וכן חשוקיהם זהב וצפוי ראשיהם וכו'. אבל במלאכה שבחוץ בחצר היה בהיפך, שם כמעט לא היה הזהב רק הכסף, ווי העמודים וחשוקיהם הכל כסף.

הוא הדבר אשר למדנו, המשכן עצמו נבנה מאותם שהכסף נמצא אצלם למטה בתחתית הסולם, כענין האדנים שתחת הקרשים.

רומז למה שאמרו ז"ל (פסחים ק"ט): "ואת כל היקום אשר ברגליהם" (דברים יא, ו), אמר רבי אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו". ללמדך, שהממון אמנם נקרא 'יקום', שעליו יכול האדם לקום ולבנות, ומבלעדיו אין לו עמידה, ואי אפשר לו לפרנס את ביתו, ולהחזיק מעמד בזה העולם. - אבל כל זה צריך להיות "ברגליהם" בלבד לא בראשם, כי הראש צריך להיות מונח בדברים העומדים ברומו של עולם ולא בכסף, שהוא רק מעמידו 'על רגליו' בלבד, לשמש כיתר טוב לרגליים, אבל לא כתוכן פנימי למלאות בו את הראש.

לפיכך בתוך המשכן עצמו לא היה שום כסף, כי אם באדנים מחזיקי הקרשים, שזו הדרך הנכונה בהתייחסות אל הכסף להשאירו ברגליים בבחינת 'יקום' שמעמידו על רגליו. - אבל אותם שהכסף תולה על ראשם בווי העמודים למעלה, וכל כולם מלאים במחשוקים כסף, הם נשאים מבחוץ ויכולים להיות רק בחצר המשכן מסביב, ורחוקים מעצמה של קדושה.

* * *

כאשר הקים הגאון רבי חיים מוואלאז'ין זצוק"ל את ישיבתו הגדולה והמפורסמת ישיבת וואלאז'ין, הנקראת 'אם הישיבות', שממנה יסוד ופינה לכל הישיבות הקדושות שקמו אחריה. - ייסד 'וועד נאמנים', נדיבים קבועים שנתמנו למלאכת הקודש, ותרמו מהוונם מדי שנה בשנה סכום נכבד להחזקת הישיבה.

חברי וועד הנאמנים שנקראו 'צביי וואלאז'ין', היו פזורים על פני ערים ומחוזות וניאם ברחבי ארץ ופרוסיה. 'ספר הזהב' נכתב עם שמות נדיבי העם, ומדי שנה בשנה נחרטו עלי ספר באותיות של זהב מכסת תרומתו של כל אחד ואחד. - על ספר זה היה אחראי הגה"ק רבי חיים בעצמו, הוא הכיר כל אחד מן הנדיבים אישית, והיה מתפלל למען הצלתו של כל אחד מהם בכל עת ועונה.

מדי שנה בהגיע עונת המגבית השנתית, היו שלוחים קבועים מטעם הישיבה נשלחים לכל עיר ועיר כדי לגבות את התרומות מנציבי הישיבה.

שנה אחת לאחר סיום המגבית, כאשר עבר ראש הישיבה על שמות התורמים, התפלא למצוא ברשימת מחוז מסוים שם חדש. - היה זה איש כפרי פשוט שכשהגיעה אליו שמעה של הישיבה הקדושה התלהב מאוד, ותרם סך של כמה אלפי רובלים, שהיה באותם זמנים הון עתק. כאשר בירר רבי חיים אצל המשולח של אותו מחוז אודות תורם חדש זה, התפלא לשמוע שמדובר ביהודי פשוט ביותר, עשיר גדול ועתיר נכסין, שמאוד מצא חן בעיניו הרעיון של הקמת ישיבה גדולה לגידול הדור הצעיר לתורה ויראת שמים.

ומאז מדי שנה בשנה היה הכפרי נענה בשמחה וברצון למגבית הישיבה, שכשכל שנה היה מגדיל יותר את סכום תרומתו הנכבדה להחזקת הישיבה.

והנה לאחר שנים אחדות ביקש המשולח שסבב באותו מחוז מהגאון ראש הישיבה, לשכור עבורו סוס ועגלה עם עגלון פרטי שילווחו בעת המסע, בהטעימו שהחיפוש בכל עיר ועיר אחר 'בעל עגלה' מתאים שיקחהו אל העיר הבאה, וההמתנה עד שתתמלא

כל העגלה, גזולים זמן רב, ולפעמים נאלץ הוא להמתין כמה ימים עד שיימצא בעל עגלה הנוסע למחוז חפצו, ונאלץ לשלם עוד כמה ימי אירוח יקרים בפונדקי הדרכים, ושכירות העגלה והסוס הפרטי תחסוך גם זמן יקר וגם כסף רב.

נענה לו ר' חיים, והוציא מקופת הישיבה סך הנצרך לשכירות סוס ועגלה פרטיים עבור אותו משולח, וגם שכר עבורו 'בעל עגלה' נאמן, שהיה לו גם לעזור לשרתו בכל הנצרך בטלולי הדרך.

בשנה שלאחר מכן הגיע אותו 'משולח' אל ראש הישיבה כשבקשה אחרת בפיו, היות והעירו לו על אדרת חליפתו ועל כובעו, שהם קצת מרופטים וישנים ואינם נאים למשולח נכבד של ישיבה כה נעלה ומפורסמת, ולכן מבקש הוא מעות כדי לקנות מגבעת וחליפה חדשים, מלבושים נאים ומתוקנים. - גם לבקשה זו נענה ראש הישיבה, והוציא עבורו מקופת הישיבה את הסכום הנצרך לזה.

והנה במגבית של אותה שנה, כשהגיע המשולח הנכבד בכרכרתו אל אותו הכפר, הדור ומצוחצח במחצלותיו הנכבדים, ומשמשו הנאמן מולך כליו אחריו לביתו של אותו כפרי, הלא הוא הנדיב הגדול שחלק גדול מהחזקת הישיבה הקדושה התבסס על תרומתו, ראה להפתעתו שאין פני הכפרי אליו כתמול שלשום, הוא התקבל שם בסבר פנים חמוצות, ולאחר שתחב בידו סכום זעום, הוסיף וביקש למחוק אותו מספר הזהב ולהוציא את שמו מחבר 'וועד הנאמנים', ומכאן ואילך בטלה נציבותו ומבוסלת ואינו תורם יותר לישיבה!

הרב המשולח הנכבד התפלא מאוד, מה יום מיומיים? הוא ניסה בכל כוחו וכישרונו לדעת מה זה ועל מה זה, ולעמוד על סוד הדבר, מה היה לו לאותו כפרי, ומדוע זה ביטל את תרומתו. אך כל עמלו והשתדלותו לא הועילו הרבה, והמשולח עזב את ביתו בידיים ריקניות כשליבו נחמץ בקרבו.

כשהור המשולח וואלאז'ינה העביר את רשימותיו לספר הזהב, והראש ישיבה עבר כדרכו על רשימות התורמים די בכל אתר ואתר, והנה בהגיעו אל אותו כפר ולא מצא את נדבתו המכובדת של הכפרי דגן, הזמין אליו את משולח המחוז ושאל לסיבת העדר תרומתו של הכפרי. סיפר לו המשולח דברים כהווייתן, שמשום מה חזר בו האיש מתרומותיו וביקש להוציא מחבר 'וועד הנאמנים', כי מכאן ואילך אינו תורם עוד לישיבה הקדושה.

הצטער רבי חיים על כך, ואף הוא התפלא מה היה לו לאותו נדבן ועתיד היה פותח את כיסו ברוחב לב להחזקת הישיבה, ועתה קפץ את ידו, מעיקראי מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר. ולאחר מספר חדשים כאשר הזדמנה לו לר' חיים נסיעה רחוקה, ביקש לעבור דרך אותו הכפר.

ויהי כאשר בא הגאון הצדיק עם פמלייתו אל אותו כפר, ויחרד הכפרי מאוד לקראתם, הוא היה מלא שמחה על זכייתו הגדולה שראש הישיבה בכבודו ובעצמו הגיע אליהם, וביקשו בסבר פנים יפות לסור אל ביתו, וליווה את הצדיק ברוב פאר והדר אל טרקלינו המפואר.

הגאון רבי חיים נענה להזמנה, והכפרי הגיש 'כיבוד' של פירות ומשקים משובחים, כראוי לאורח רם המעלה.

לאחר שהחליף עימו כמה מילים, אמר ר' חיים: לא אכחד ממך סיבת ביקורי כאן, כאשר נפלאתי לדעת טעם מניעתך בשנה אחרונה להשתתף במגבית הישיבה, ומדוע הפקעת עצמך מחבר הנאמנים להחזקת הישיבה?

הכפרי נענה בחפץ לב, ואמר: הן אמנם נכון הדבר, שהנני מוקיר ומעריך מאד את המפעל הגדול של הישיבה הקדושה, ותמיד שמחתי להימנות בין חבר 'וועד הנאמנים', זכיתו לתרום מדי שנה סכומים נכבדים כפי יכולתי. - אולם בשנים אחרונות שמתי לב שהרב המשולח קנה לעצמו מגבעת פאר וחליפה הדורה, ומגיע הנה עם מרכבה פרטית, ועם שמש משרת ובעל עגלה מיוחד, והרי כל אלו בודאי עולים כסף רב לקופת הישיבה, אינני מוכן לתרום מהוני בשביל סוסו של המשולח וחליפתו!...

כאשר שמע רבי חיים את תשובתו של הכפרי, התחייך ואמר: תאמר נא, האם למדת 'גמרא' מימך?

לא! - ענה הכפרי, לצערי לא זכיתו ללמוד גמרא, כשאני הייתי בחור עדיין לא קמה הישיבה הקדושה!...

- נ"ך כן למדת?
- גם לא!

- מה כן למדת? - תהרר ר' חיים.

- חומש! אמר הכפרי בשמחה, אבי ז"ל היה לומד עמי מדי שבת את פרשת השבוע, וזאת וידע אני היטב!

ציוה הגאון להביא את החומש, ופתח לפניו בפרשתו בסדר ויקהל בפסוקים המדברים בשבחו של בצלאל | המשך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פריטי

שנשיחו ומערכת ע"י הקוראים

וליהודים הייתה אורה

כמידי שבת בשבתו מכינים בביתו סלטים ואוכל בשפע, אנשים יודעים שאם חסר משהו מתבשילי השבת אפשר פשוט לבוא אלינו ובעזרת ה' תמיד יש מה לתת ברווח לכל דיכפין.

יש לנו עוזרת שמגיעה בימי שישי ושוטפת את הבית ומנקה את מה שצריך לנקות לקראת שבת. אלא שבדיוק השבוע העוזרת בית לא הופיעה, ואשתי הרגישה חנוקה מרוב לחץ של הכנות לשבת קודש. באמצע כל הלחץ התקשר אליה הנכד ושאלה בפיו: "אולי יש לך לתת סלטים עבור משפחה שזקוקה לכך? למרות הלחץ הגיבה הסבתא, בשמחה רבה, בוא תיקח!!! היא ארזה לו סלטים בכבוד והנכד הופיע לאסוף. הנכד ראה את הבלגן בבית וכבר שמע שהעוזרת לא הגיעה. הוא הפשיל שרוולים, שטף, ניקה וסידר את הבית כמו שחמשה עוזרות לא יכולות לסדר. ובבית הייתה אורה ושמחה!!!

יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עשה עם בעלת הבית...

חיים מוואלאז'ין

.....

'חטאינו ילבינו'

קמתי למחרת הפורים ורציתי כוס קפה. ראיתי שנגמר החלב במקרר. כשסגרתי את דלת המקרר קלטתי בקבוק קטן עם נוזל לבן. שאלתי את אשתי אם היא יודעת מה זה מכיל, והיא אמרה שזה חלב ממסלוח מנות שהשכן הביא ואמר שיהיה לנו לארוחת בוקר...

שמחתי על ההשגחה ושתיתי את הקפה בהודיה מיוחדת לה'.

בהמשך היום הגיעו כמה בניס נכדים לבקר וסיפרתי להם את הסיפור של הקפה של הבוקר. אחרי הסיפור פנתה אלי נכדתי ואמרה שזו ממש השגחה פריטית שסיפרתי עכשיו את הסיפור כיוון שהיא היתה אצלנו בלילה והילד הקטן שלה בכה שהוא רוצה חלב וידעה שסבא וסבתא ישמחו שהיא תיתן לו את החלב אז היא נתנה אבל היה לה מצפון... 'ועכשיו ששמעתי את הסיפור נרגע לי המצפון!!!'

חיים מוואלאז'ין

בידם כסף כשר וראוי לבנות ממנו בית מקדש לשמו
יתברך, שתבוא בו שכילה לשרות בתוך בני ישראל.

הגה"צ רבי הלל מקאלמאי זצוק"ל היה מפורסם
בשקידתו והתמדתו בעסק התורה הקדושה תמיד, כשכל
ראשו וליבו וכל מעייניו נתונים לתורה ועבודה, וכמעט
שלא היה לו שיע ושיח בכל ענייני העולם.

אך כשראה חותנו את גודל העניות בביתו, רצה להכניסו
לעולם המסחר כדי להביא טרף לביתו, והפקיד בידו סכום
כסף נאה ושלחו אל היריד הגדול לנסות את כוחו בעסקי
המסחר.

נטל אפוא ר' הלל הצדיק את אמתחת הכסף, ויצא לנסיעת
עסקים בעיר היריד כמצות חמיו.

כאשר הגיע ר' הלל אל היריד הגדול כבר היה השוק
בעיצומו, ההמולה הגדולה שלטה בכל מקום, סוחרים
רבים אצו רצו מהכא להתם ומהתם להכא, כשעסקים
גדולים 'נסגרים' בזה אחר זה. אך רבי הלל רוח אחרת
עימו, קודם צריך לגשת לתפילה, אי אפשר לעשות עסקים
לפני התפילה, כמ"ש להדיא בפ"ב דברכות (יד): "אמר רב
אידי בר אבין, אמר רב יצחק בר אשיאן, אסור לו לאדם
לעשות חפציו קודם שיתפלל, שנאמר (תהלים פה, יד)
צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו". פירש רש"י: "צדק
- תפילה, שמצדיקו לבוראו, והדר 'וישם פעמיו' לדרכי
חפציו" ע"כ.

הלך לו ר' הלל אל בית הכנסת, פתח בתפילתו כדון, ועל
איכות התפילה כמובן לא ויתר ולא כלום בשביל עסקים...
כך שעד שסיים את תפילתו ועבודתו בקודש ויצא אל
היריד, כבר לא נשאר שם כמעט כלום, הוא הסתובב לו
פה ושם בין הסוחרים שבשוק, אבל אלו כבר אחוזו בסגירת
הדוכנים וקיפול הציוד, וככל שניסה את מזלו במסחר
לא הצליח למצוא שום סחורה שיוכל להתעסק
עימה.

בלית ברירה לקח את צרור כספו בידו, והסתובב
בחזרה בדרכו לעירו ולביתו, בלא שיביא עימו
שום סחורה להתעסק בה במסחר נאה.

ויהי בהגיעו הביתה רצו ילדיו לקראתו בשמחה
גדולה, טאטע! מה קנית? איזו סחורה הבאת?
וכך הקיפוהו בשאלות וחקירות לדעת מה הביא
עימו סחורה טובה מן היריד. והנה לפתע נפל ר'
הלל וקרס מתעלף ארצה, כשעוררוהו מעלפוני
הסביר, שנבהל מאוד מן השאלה הנוקבת
שדרשו ממנו בנחיצות: מה הבאת ממך? - הרי זו
היה נסיעה רק של ימים מספר, וכבר נדרש לתת
דין וחשבון על כך שבא בידיים ריקות, ומה יענה
ביום פקודה לאחר מאה ועשרים שנה על תביעה
נוקבת ונחרצת זו, מה הבאת לעולם העליון?!

וכבר נודע ממרן אור שבעת הימים הבעל שם
טוב הקדוש זי"ע, שבכל דיבור ודיבור שהארם
שומע בעולם, יבין את הקריאה שקורא אליו
השם יתברך בגנוי אותם הדיבורים. וכמ"ש
בספרים הקדושים שהקב"ה שולח לאדם בכל
עת אלפי רבבות רמוזים וסימנים, שצריך מתוכם
להבין ולהשכיל רצון השם יתברך ממנו בעולמו.

רבי הלל הצדיק, הבין מאותה שאלה שהציקו
לו בניו: 'עם מה חזרת לכאן', שמן השמים
רמוזים לו את השאלה הנצחית, שיצטרך לתת
את דעתו עליה, 'לפני מי אתה עתיד ליתן דין
וחשבון' (אבות פ"ג מ"א), איזו סחורה טובה
הבאת מן העולם הזה להעלות עמך למעלה,
כשיגיע העת להחזיר את הנשמה אל צור
מצבתה.

קהילת 'שבת בית ד'
בגשיאות מודנ
הרחצ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

כוס תנחומין

ידידת רב בנימין יאראוויטש שליט"א
ראש וראשון לכל דבר שבקדושה,
החוסר נכשו בימים ובילות לחטן קהילתנו הקדושה,
אוהב את ישראל ומקרבן לאביהם שבשמים.

בהסתלקותו לשמי מדים אביו הגאון הגדול
רבי יעקב מנחם מענדל
יאראוויטש זצוק"ל
חבר הברדצ' העולים עתה

בני החמות יחנמו בחמת ציון וירושלים ולא נטיבו לראבה עוד
גבאים חברי הקהילה

הוסיף עליה כהנה וכהנה, וביקש להחזיר את שמו אל ספר
הזהב, ונעשה מעמודי התווך של הישיבה הקדושה לאורך
ימים ושנים. [עין ספר "קהילת יצחק" פרשה זו].

לפי דרכו בקודש אמרתי בטעם סדר פרשת משפטים בין
קבלת התורה [יתרון] להקמת המשכן [תרומה] דייקא, כי
כדי להכשיר את תרומותיהם של ישראל להקמת המשכן
נצרכו לדעת את כל משפטי הממונות שבין אדם לחבירו,
כדי שלא יהיה בממונם שמץ של גול וכדומה, ובכך יהיה

בונה המשכן, שהתמלא
רוח אלקים בחכמה ותבונה ודעת, לעשות בזהב ובכסף
ובנחושת וכו'.

אינני מבין, הקשה ר' חיים, תאר לעצמך גאון גדול אחד,
שכותבים עליו: 'עמוד הימיני, פטיש החוק, סיני ועוקר
הרים וכו', ולבסוף אחר כל הרשימה מוסיפים עליו שהוא
גם 'חייט מומחה'... הרי אין לך ביוזון גדול מזה!

והנה בפרשתנו פתח הכתוב (שמות לה, לא): 'וַיִּמְלֹא
אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחָכְמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת', מה היא 'רוח
אלקים'? - דרשו על כך בגמרא (ברכות נה). שיועד היה
בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ! ואם כן
איך יתכן להוסיף עליו שוב (שם לה): 'מלא אתם חכמת
לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב ורקם בתבולת ובארגמן'
וכו', הרי זה ממש כדוגמת ההוספה על הגאון הצדיק אחר
כל התארים שהוא גם חייט מומחה... וצריך עיון.

ברם, המשיך רבי חיים בחכמת תורתו העמוקה, יש כאן
ענין גדול, הנה בבנין המשכן ישנם מקומות רבים בדרגות
חשיבות שונות, יש את קודש הקדשים, ואת ההיכל, עזרת
כהנים, עזרת ישראל, עזרת נשים, חצר וכו', כל אחד
מקודש ונעלה מחבירו, קודש הקדשים מקודש מן ההיכל,
ההיכל מקודש מעזרת כהנים, עזרת כהנים מעזרת ישראל,
ועזרת ישראל מקודש מעזרת נשים, וכן על זה הדרך.

והנה בתרומת ישראל קדושים בודאי היה כל אחד חפץ
שיתנו את נדבתו בקודש הקדשים פנימה, והרי זה בלתי
אפשרי, שאם כן ממה יעשו את ההיכל ואת העזרות?

לזאת בחר הקדוש ברוך הוא בבצלאל, שברוח אלקים
שבקרבנו נודע ונגלה לפניו מחשבתו ורצונו כל תורם ונדב.
ובמי שראה בצלאל שכוונתו אך ורק לשמו יתעלה היה
נותן נדבתו בקודש הקדשים, ומי שהיה מכוון גם לפניו
אחרת, לשם כבוד וכדומה, היה נותן נדבתו בהיכל או
בעזרת כהנים, ומי שנתן רק לשם כבוד, היה נותן
נדבתו בעזרת נשים ובחצר, וכן על זה הדרך.

ובזה יתיישבו הפסוקים שלפנינו כמין חומר:
'וַיִּמְלֹא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹקִים בְּחָכְמָה בְּתַבּוּנָה וּבְדַעַת'
וגו', והיינו שהיה יודע להבין מחשבות, ועל
ידי זה היה יודע לחשוב מחשבה של כל אחד
בתרומתו. וזה פשר השבח שמוסיף בו הכתוב:
'לעשות בזהב ובכסף', שידע איך לעשות בזהב
ובכסף ובנחושת, אלו הם הנדרבות שהתנדבו
כסף או זהב או נחושת. - 'מלא אתם חכמת לב
לעשות כל מלאכת חרש וחשב', שהיה עושה כל
מלאכת חרש על פי ה'חושב' שהיא המחשבה
והכוונה של תורמי הזהב והכסף.

גם אתה ידידי, סיים הגאון רבי חיים את מוסרו
המאלף לאותו כפרי, דע לך שכל אלה הסוס
והעגלון, החליפה והכובע, כולם נצרכים
להצלחת המגביית, כאשר נוכחנו בדבר על פי
חברי 'ועד הנאמנים', וכל אלו באים להגדיל
את הנדבות להחזקת הישיבה הקדושה. - אך גם
שכוונתו 'לי - לשמי' כולו לשם שמים, וכן כספו
כסף כשר הוא, שהרוויחו ביושר ובהוגן במשא
ומתן באמונה, מגיעים מעותיו אל הבחורים
הקדושים ההוגים בתורת ה' יומם ולילה. אבל
מי שנותן לשם כבוד או לסיבות אחרות, הולך
כספו עבור המספוא שיאכל הסוס... ועבור
השמן למשיחת גלגלי העגלה... - ועם כל זאת
אף זה למצוה ייחשב, ואף הוא מקוטלג ברשימת
התורמים הנכבדים, מאחר שגם כל אלה נצרכים
להצלחת המגביית השנתית.

כשמוע הכפרי את הסברו הנפלא של ראש
הישיבה הוציא מיד את ארנקו, והשלים את כל
תרומתו החסרה של השנה האחרונה, ועוד

- הגדת השנה -

הליכה הזה כולנו
יש לנו מה להגיד ומה לספר

ערוך בסוב טעם ודעת ע"י הגאון רבי שלום מאיר הכהן וולך שליט"א

סיפורי קודש, עובדות ומסלים
המושכים את הלב
וסאירים את הלבבות באור ה'
בעת ליל התקדש חג הפסח
לילה כיום יאיר

נלקטו מסיב אוצרו של
הגה"צ רבי גמליאל
הכהן רבינוביץ שליט"א

קו ההוצאה 0733-22-76-09
מחלקת ספרים ומזמנים - מקבלים ללא עלות דמי משלוח!
ניתן להשיג גם בחנויות הספרים המובחרות
במחיר רגיל מסיב הספרים בחנויות רחבי היקף פזיזון 03-6194114

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'
מהגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
0733-22-76-09 מחלקת ספרים ומזמנים - מקבלים ללא עלות דמי משלוח!